

23 اسفند در گذر تاریخ

* تصویب تشکیل سازمان اطلاعات و امنیت کشور در مجلس شورای ملی (1335 ش)

اشاره:

کلمه ساواک مخفف سازمان اطلاعات و امنیت کشور است که طرح تشکیل آن در 23 اسفند 1335 توسط مجلس شورای ملی تصویب رسید. این سازمان مخوف از ابتدای سال 1336، همزمان با آغاز به کار دولت منوچهر اقبال، با ریاست سپهبد تیمور بختیار عملاً تاسیس شد. فلسفه وجودی ساواک برقراری سیستم سرکوب به منظور مقابله با حرکت‌های سیاسی مخالف رژیم و نیز از بین بردن مبارزه و مقاومت ملت مبارز ایران بود. از آنجا که حکومت نظامی برای سرکوب مخالفین و در وضعیت ویژه، خواه ناخواه حالتی موقتی داشت، سیستم ساواک به صورت دائمی با همان اهداف، جایگزین حکومت نظامی گردید. ساواک که از یک سو با سازمان جاسوسی آمریکا، سیا، و از سوی دیگر با سازمان اطلاعاتی رژیم صهیونیستی، موساد، در ارتباط بود، به تدریج به یک سازمان مخوف و جهنمی مبدل شد. ساواک در طول حیات سیاه خویش، شرم آورترین فجایع و رقت‌بارترین تراژدی‌ها و ننگین‌ترین جنایت‌ها را علیه ملت ایران و به ویژه در مورد مبارزان نهضت اسلامی ایران آفرید. ساواک دارای تیم‌های تعقیب و مراقبت بود که با تجهیزات پیشرفته، هر کس را که به هر اتهامی دستگیر می‌نمود، نخست برای به دست آوردن اطلاعات مورد نظر به شکنجه‌گاه‌ها روانه می‌کرد و سپس تسلیم دادگاه‌های فرمایشی نموده، آنگاه به زندان‌های مخوف گسیل می‌نمود. قساوت و بی‌رحمی ساواک در شکار متهمان و شکنجه دادن و زندانی کردن در سیاه‌چال‌ها تا به آنجا رسید که دبیر کل سازمان عفو بین‌الملل، در سال 1353 ش اعلام کرد کارنامه هیچ کشوری در جهان، سیاه‌تر از کارنامه ایران در زمینه حقوق بشر نیست. اعمال ساواک از تعقیب، دستگیری، شکنجه و محاکمه گرفته، تا زندانی کردن، برخلاف قانون و کاملاً خودکامه بود و تنها با فرمان شخص محمدرضا شاه انجام می‌شد. این روش به مدت حدود بیست و دو سال در کشور جاری بود تا آنکه در روزهای پایانی عمر ننگین رژیم پهلوی، شاپور بختیار برای فرو نشانیدن خشم مردم، لایحه انحلال ساواک را به مجلس برد و در حالی که انقلاب تمام کشور را دربرگرفته بود و عملاً قدرت از دست رژیم خارج شده بود، لایحه انحلال ساواک در اقدامی عوام‌فریبانه و بسیار دیر یک روز قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

* رحلت عالم مجاهد و روحانی مبارز آیت الله « سیدابوالقاسم کاشانی (1340 & raquo; ش)

اشاره:

آیت‌الله سیدابوالقاسم فرزند سید مصطفی حسینی کاشانی در سال 1261 ش (1300 ق) در تهران متولد شد. وی در 16 سالگی در خدمت والد بزرگوارش به قصد حج بیت‌الله الحرام راهی مکه شد و پس از آن در نجف اقامت گزید. سید ابوالقاسم، علوم مختلف را در محضر والد معظم خود و بزرگان نظیر آخوند ملامحمد کاظم خراسانی و میرزا حسین خلیلی تهرانی و سایر علماء شاگردی نمود و در 25 سالگی به درجه رفیع اجتهاد نائل آمد. وی در جریان جنگ جهانی اول، زمانی که انگلیسی‌ها با نیروی عظیمی به قصد تسلط بر عراق، به مناطق شرقی حمله‌ور گردیدند به همراه جمعی از علما وارد جنگ با آنان گردید و باعث شکست انگلیسی‌ها شد. از این رو وقتی که آیت‌الله کاشانی وارد تهران شد، انگلیسی‌ها به دلیل شکستی که خورده بودند با ایشان دشمنی داشتند و در زمان دولت قوام‌السلطنه به دستور آنها چند بار او را تبعید کردند؛ به طوری که 18 ماه در حبس و زندان متفقین به سر برد. وی پس از رهایی از زندان، علیه سه جناح ضداسلامی، یعنی استعمارگران، استبداد حکومتی و احزاب ضددینی به مبارزه برخاست. یکی از خط‌مشی‌های اصولی آیت‌الله کاشانی، حفظ وحدت و یکپارچگی ملت در برابر دشمن خارجی بود و بارها در پیام‌ها و اعلامیه‌های خود، مردم را به هوشیاری در برابر توطئه‌های آنان، فرا می‌خواند. آیت‌الله کاشانی ترجیح می‌داد به عنوان یک رهبر اسلامی در پشت صحنه سیاست کشور، نیروهای سیاسی و توده‌های وسیع مسلمان را در صحنه نگهداشته و از یک دولت ملی و مردمی حمایت کند. از این رو با روی کار آمدن دولت دکتر مصدق، زمینه‌های این حمایت، باعث قدرت دولت و مجلس در تصویب لایحه ملی کردن صنعت نفت شد، هرچند در نهایت با ایجاد اختلاف بین نیروهای ملی و مذهبی، کار به کودتای آمریکایی 28 مرداد 1332 و انزوای آیت‌الله کاشانی انجامید. سال‌های پایانی عمر این مجاهد فی سبیل‌الله در خانه‌نشینی و بیماری سپری شد تا این که سرانجام در 23 اسفند 1340 ش برابر با 7 شوال 1381 ق در هشتاد سالگی دعوت حق را لبیک گفت و به سوی حق تعالی شتافت. در آن روز تهران در مرگ پیشوای خود تعطیل عمومی بود و تشییعی بسیار با شکوه برگزار گردید تا اینکه پیکر این عالم مجاهد در جوار حضرت عبدالعظیم در ری به خاک سپرده شد.

* روز همبستگی مردم ایران با مردم لبنان

1 جمادى الاول در گذر تاریخ

* تولد سیاستمدار و نویسنده ی ایرانی شریف الدین کاشانی (459 ق)

* صدور حکم تحریم نباکو توسط میرزای بزرگ شیرازی (1309 ق)

اشاره:

یکی از امتیازات ننگینی که در زمان قاجار نتایج نامطلوبی را به بار آورد امتیاز انحصار تنباکو معروف به امتیاز رژي بود. به موجب این امتیاز که در زمان ناصرالدین شاه قاجار با تالوت انگلیسی منعقد شد، شرکت رژي به مدت 55 سال صاحب حق انحصاری تجارت

تنباکوی ایران و حتی نظارت در زراعت آن شناخته می‌شد. وقتی مردم، این قرارداد را با قرارداد مشابهی که با دولت عثمانی منعقد شده بود مقایسه کردند، از بابت این که منفعت بسیار کمتری نصیب کشور شده است دست به اعتراض زدند. با گسترده شدن اعتراضات مردمی و پیگیری علمای بزرگ تهران از جمله حاج میرزا حسن آشتیانی، این اعتراضات شکلی وسیع به خود گرفت و سرانجام حکم تحریم استعمال تنباکو توسط میرزای بزرگ شیرازی، تکلیف مردم و شاه را یکسره کرد. پس از صدور این فتوا که استعمال تنباکو به هر نحو را در حکم محاربه با امام زمان (عج) عنوان کرده بود، مردم قلیان‌ها را شکستند و انبارهای توتون را به آتش کشیدند. تاثیر این فتوا به حدی بود که در درون دربار قاجار نیز کسی از تنباکو استفاده نمی‌کرد. سرانجام ناصرالدین شاه قاجار مجبور شد که این قرارداد را فسخ نموده و مقداری غرامت به شرکت رژي پرداخت کند.

13 مارس در گذر تاریخ

* تولد « ژوزف پریستلی & raquo; دانشمند انگلیسی و کاشف اکسیژن (1733م) (ر.ک: 7 ژانویه)

* تولد « گابریل دانونزیو & raquo; نویسنده شهیر ایتالیایی (1863م)

* کشف « پلوتون & raquo; دورترین سیاره منظومه شمسی (1930م)

* مرگ « فرانسیسکو گویا & raquo; نقاش معروف اسپانیایی (1828م)

* کشتار اهالی روستای حسینیّه توسط صهیونیست‌های مسلح (1948م)